

De Kaardebol

Driemaandelijks tijdschrift

juli-augustus-september 2011

nummer 3/2011

Afgiftekantoor Kortenberg, erkenningsnummer P806150

Foto: Luc geeft uitleg tijdens de Walk for Nature in het Silsombos (Paul van Leest)

In dit nummer:

- Zaventem: wie wil zich inzetten?
- Walk for Nature
- Resultaten paddenoverzetactie
- Het Eikenhof (3)
- Digitaal
- Toasten op 10 jaar Natuurpunt
- Natuurbeheer als goed doel
- Vergeet niet mee te vlinderen
- Nacht van de vleermuis
- Agenda

Wie wil zich actief inzetten voor Natuurpunt afdeling Zaventem ?

De afdeling Zaventem van Natuurpunt werd 14 jaar geleden opgericht en telt ondertussen een 170 tal leden. Spijtig genoeg zijn slechts een zeer klein aantal daarvan echt actief met de plaatselijke afdeling bezig. Daarom deze oproep : indien u tijd en energie hebt om iets meer dan nu voor Natuurpunt Zaventem te doen, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen. Wat houdt zo'n engagement precies in ? Afhankelijk van uw voorkeur, zijn er een aantal mogelijkheden :

- misschien schrijft u graag een stukje voor dit eigenste tijdschrift, de Kaardebol ?
- misschien wil u wel af en toe een natuurwandeling leiden (binnen of buiten onze gemeente) ?
- misschien ziet u meer iets in een functie in het plaatselijk bestuur (de post van secretaris is momenteel vacant!)
- of wil u eerder (mede)verantwoordelijkheid dragen voor één van onze natuurgebiedjes die we in beheer hebben (Noskoem Boske, de bombazijnen en de hoogstamboomgaard op 't Imbroek en de schapenweide aan de Colruyt in Nossegem) ?
- misschien mogen wij op u beroep doen bij eenmalige werkzaamheden (naast onze vaste jaarlijkse werkdagen in het voor- en najaar, hebben we ook af en toe dringende bezigheden : bvb netels en distels ruimen, verplaatsen van schapen van het ene gebiedje naar het andere, herstelwerkzaamheden aan stallen,....) ?

Indien één of meerdere van deze mogelijkheden u wel zouden liggen, aarzel dan niet om contact op te nemen.

Met vriendelijk groeten,

Danny Blockmans
Voorzitter Natuurpunt Zaventem
Tel 02/7579016 (na 19 u)
e-mail : daniel.blockmans@uz.kuleuven.ac.be

Terugblik Walk for Nature in Silsombos

Maarten Vandervelpen (tekst en eerste twee foto's)

De Walk for Nature is sinds vele jaren een grote gezinswandelen- en fietsdag die de natuurontwikkeling en landschappelijke troeven in de streek in de verf zet. De “Walk” heeft de regio al verschillende keren aangedaan (Kampenhout in 2006, Herent in 2008). Het werd dus dringend tijd dat de Natuurpuntafdeling Kortenberg ook eens háár troeven op tafel legde.

En zo geschiedde, op 5 juni organiseerden wij, samen met Natuurpunt Kampenhout, Natuurpunt Oost-Brabant en samen met vele andere partners de Walk for Nature in Erps-Kwerps. Het hoeft eigenlijk niet gezegd want maar liefst 1.200 mensen, ‘jong en oud’ en heel wat Kortenbergenaren kwamen al fietsend of wandelend genieten van zowel de Europese top-natuur in het Silsombos (Erps-Kwerps) als van de gezelligheid op het schoolplein van ‘De Klimop’. De hoge verwachtingen werden dan ook meer dan ingelost. Het maakt duidelijk dat de formule van de Walk for Nature na vele jaren zeker nog niet versleten is. Tegen alle verwachtingen was de zon toch van de partij, en dat maakte het feest compleet.

Reeds om 8u vertrokken een 70-tal vroege vogelwandelaars voor een gegidste wandeling door het Silsombos. Bij terugkomst konden zij genieten van een Wereldwinkel ontbijt.

De “Walk” was ook het uitgelezen moment om officieel het nieuwe wandelparcours te openen. De opening werd voorafgegaan door een symposium waar onder meer onze burgemeester Chris Taes en schepen van leefmilieu, Bart Nevens het woord namen. Wij waren natuurlijk verheugd te vernemen dat zorg voor bos en natuur een centrale doelstelling blijft bij de ontwikkeling van de toekomstvisie op onze gemeente. *“Alleen op die manier kunnen we verbonden blijven met onze ‘roots’ en kunnen we onze identiteit als landelijke gemeente met respect voor de natuur trouw blijven”*, aldus Chris Taes. Bart Nevens toonde in zijn toespraak aan dat de gemeente concreet mee investeert in het natuurproject Silsombos door de aankoop van 1 hectare bos.

Na het symposium, dat naar aloude Vlaamse traditie werd afgesloten met een hapje en een drankje, werd het wandelparcours symbolisch door de Gwenny De Vroe, Vlaams volksvertegenwoordigster en schepen van leefmilieu van Kampenhout opengesteld.

Rond 12u kwam de Walk echt op gang; wandelaars en fietsers kwamen toe. Ook

Thuis-acteur Pol Goossen genoot mee van de sfeer op de feestlocatie en zag dat het goed was in Erps-Kwerps. De deelnemers hebben in levende lijve de duizenden orchideeën kunnen bewonderen! De verschillende landschaps-posten gaven meer uitleg over het gebied. Op het schoolplein kon iedereen genieten van een hapje, drankje, infostands en muziek.

Graag wil ik langs deze weg nogmaals iedereen danken. Jullie aanwezigheid en de geslaagde samenwerking met de vele partners maken duidelijk dat natuur mensen wel degelijk aanspreekt. Als die natuur dan nog in je buurt ligt, kan je niets anders doen dan deze te koesteren. Als locale Natuurpunt afdeling proberen wij, onder het motto ‘Natuur voor iedereen’ daar elke dag met vrijwilligers werk van te maken. Na de Walk for Nature ben ik ervan overtuigd dat wij in dit verhaal zeker niet alleen staan.

Voor een fotoreportage kan je terecht op de website van Silsombos: www.silsombos.be

Foto boven: kinderaanimator door Pruts & Tijn

Foto links: een vermoeide, maar tevreden organisator (Ewoud L'Amiral)

Foto's: Paul van Leest

Resultaten Paddenoverzetactie in Kortenberg

Maarten Vandervelpen

In het vorige nummer meldden we al dat dankzij de eerste 'raapactie' aan Colomba heel wat padden van een gewisse dood werden gered. In de Populierenlaan en Bosstraat worden echter al vele jaren de amfibieën een handje geholpen. De actie is een samenwerking tussen de gemeente Kortenberg, de basisschool 'De Regenboog', IGO Leuven en Natuurpunt Kortenberg.

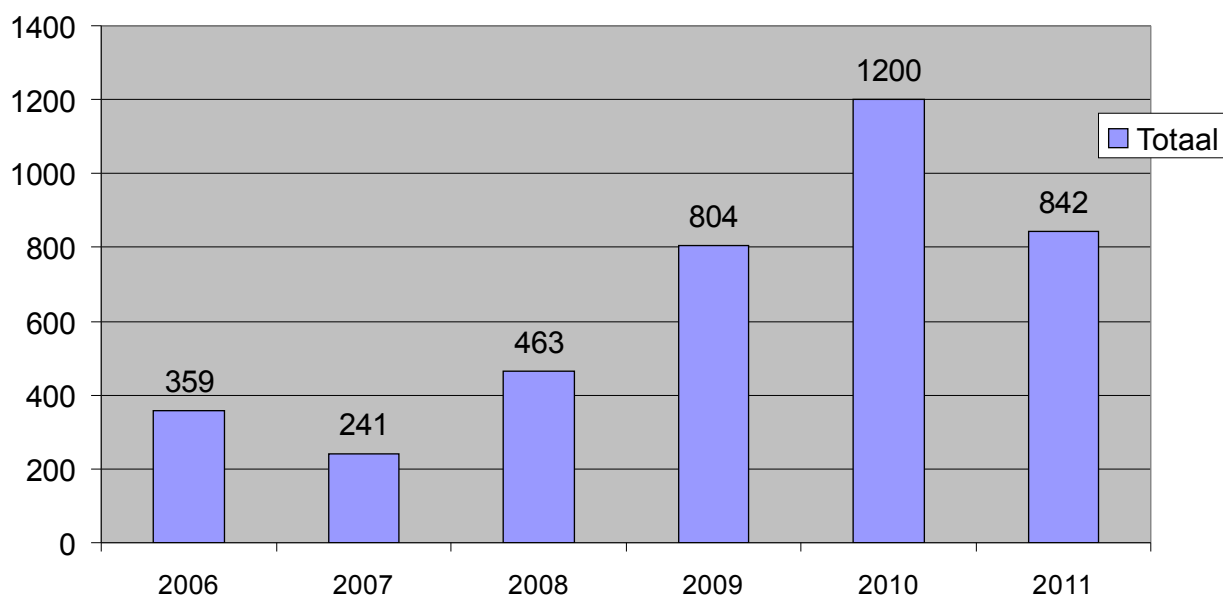
In tegenstelling tot de site aan Colomba worden hier wel schermen geplaatst. Hiervoor zorgt de INL-ploeg van IGO Leuven. Op die manier loopt de actie voor de vrijwilligers ook geheel anders.

Doordat de amfibieën via de schermen 's avonds tijdens de trek opgevangen kunnen worden, kunnen de leerlingen van het derde leerjaar van de Regenboog 's morgens de amfibieën veilig laten oversteken.

Zij maakten ook dit jaar ludieke verkeersborden om voorbijgangers te waarschuwen voor het trage amfibieënverkeer. Tijdens het weekend en de vakantieperiode zorgen vrijwilligers uit de buurt en van Natuurpunt voor de oversteek. De gemeente verwittigt de buurtbewoners en doet de oproep voor vrijwilligers. Natuurpunt coördineert de actie voor de vrijwilligers. Blijkbaar werkt deze actie aanstekelijk want sinds enkele jaren wordt in de nabijgelegen Wespelaarbroekstraat door vrijwilligers ook een raapactie georganiseerd.

Om al de vrijwilligers te bedanken voor het nuttige werk heeft de gemeente op 19 mei in het gemeentehuis een afsluitmoment georganiseerd. Daar gaf Nadine Rogiers, werkzaam bij IGO Leuven en vrijwilliger bij Natuurpunt een uiteenzetting over de resultaten. Alle waarnemingen worden immers door leerlingen en vrijwilligers genoteerd en geanalyseerd.

Zo kwamen we te weten dat de trek liep van 10 februari tot het einde van maart. Binnen deze periode waren 13 t/m 16 maart de drukste. Dit waren relatieve zachte en vooral regenachtige dagen. Ideaal trekweer. Dit jaar werden minder amfibieën overgezet. De reden daarvoor is moeilijk te verklaren en kan mogelijk te wijten zijn aan een natuurlijke schommeling. In totaal werden 842 amfibieën overgezet (2010 : 1200). Dit aantal is te vergelijken met de cijfers uit 2009. De soorten zijn nog steeds hetzelfde : bruine kikker (64), groene kikker (5), padden (602), alpenwatersalamander (149), kleine watersalamander (13) en vinpootsalamander (9). Er werden 1/3 minder padden geteld. De bruine kikker deed het beduidend beter. De anderen bleven min of meer status quo in vergelijking met 2010.

Grafiek: resultaten paddenoverzetactie 2006-2011 (zonder Colomba)

Ondanks deze daling ten opzichte van 2010 heeft de volgehouden actie van vele jaren de amfibieënpopulatie in hartje Kortenberg versterkt. Maar er was verder nog goed nieuws. Het succes van deze actie gedurende de afgelopen zes jaar heeft ertoe geleid dat bij de opmaak van het gemeentelijk milieubeleidsplan 2011-2015 de aanleg van vaste amfibieëntunnels en -schermen in de Bosstraat werd gepland. Het doel is de biodiversiteit aan amfibieën binnen de gemeente te vergroten. Dit kadert in een ruimer beleid dat blijkt uit onder andere de ondertekening van de provinciale biodiversiteitscampagne 'Je hebt meer burens dan je denkt'. De alpenwatersalamander, één van de Kortenbergse koestersoorten, profiteert mee van deze actie. Daardoor wordt het werk van de vrijwilligers danig verlicht.

Dit wil niet zeggen dat er voor vrijwilligers geen werk meer is. Zowel in Populierenlaan, Wespelaarbroekstraat en aan de site in Colomba gaan de manuele acties ook volgend jaar nog door.

Contact Natuurpunt Kortenberg voor deze actie:

maarten.vandervelpen@telenet.be en nadine.rogiers@skynet.be

Foto: Enthousiaste leerling van de Regenboog (Maarten Vandervelpen)

Toasten op 10 jaar Natuurpunt

Natuurpunt blaast eind dit jaar 10 kaarsjes uit. Om dit te vieren stapte Natuurpunt naar de Brouwerij der Trappisten van Westmalle om een feestelijke verpakking met twee flesjes tripel, twee flesjes dubbel en een trappistenglas te ontwikkelen.

De mandjes worden verkocht aan € 10,00 (€ 0,40 leeggoed inbegrepen) het stuk. Per verkocht mandje krijgt Natuurpunt € 2,00. Vanaf 16 juni 2011 zijn deze mandjes te verkrijgen in alle Vlaamse Delhaizewinkels. Gezondheid!

Het Eikenhof (3)

Filip Fleurbaey (tekst en foto's)

Graslandbeheer in het Eikenhof.

In een vorig nummer van De Kaardebol konden jullie lezen dat tijdens excursies een aantal zeldzame paddenstoelen gevonden werden in het Eikenhof. De biologische waarde van het gebied is reeds lang bekend, en bestaat vooral in het behoud en beheer van heischrale graslandpercelen op de noordhelling.

Eerst even het terrein voorstellen. Het Eikenhof is een 17 ha groot privé gebied in Kortenberg, en beslaat grofweg de helling achter het CC Colomba. Geologisch gezien gaat het om een getuigenheuvel uit het Diestiaan. De ijzerzandsteenrots kan je duidelijk zien bovenaan de voetweg nr 51 die de Colombastraat met de Kruisstraat verbindt. Dit betekent wel dat het gebied uit arme zandgrond bestaat, een ideaal biotoop om heide te creëren.

Op de zuidhelling komen nog enkele relictten voor van heide- en bosbesstruiken, maar het grootste gedeelte is indertijd aangeplant met Corsicaanse den, waardoor de oorspronkelijke vegetatie sterk werd teruggedrongen. In de 50-er jaren was het een uitgestrekt heidegebied, waar bosbessen werden geplukt door de bevolking.

Op de noordhelling bouwde architect Cluysenaar (hij ontwierp ook de Sint Hubertusgallerij in Brussel) in 1841 een villa. Rond deze villa werd een uitgebreid grasland bewaard, en het is daar waar de meest interessante biotopen worden gevonden. Sinds de jaren 80 worden deze graslanden quasi ononderbroken door Natuurpuntvrijwilligers beheerd. Het maaien gebeurt laat op het jaar, zodat de blauwe knoop zich kan uitzaaien. Soorten als struikheide, pilzegge, tormentil en vleugeltjesbloem onderstrepen enkel de uitzonderlijke waarde van het gebied. In het najaar zijn het de wasplaten, rupsendoders en die de aandacht trekken.

Foto:
tormentil: een
ganzerik met 4
kroonblaadjes,
typisch voor
schrale
graslanden.

Het maaibeheer is van groot belang voor het voortbestaan van dit biotoop. Door omstandigheden wijzigde het beheer enkele jaren geleden. Het maaien gebeurde reeds in juli, en het maaisel bleef liggen. Vrij snel trad vervilting op van het grasland, en soorten als blauwe knoop kregen het moeilijk zich nog verder te verspreiden. Gelukkig is de beheersploeg van Natuurpunt bereid het beheer op zich te nemen, en werd het gebied in 2010 op de traditionele wijze beheerd. Met een explosie van kleuren aan bloemen dit jaar tot gevolg. Alvast een dikke pluim aan het beheersteam, en aan de afdeling Kortenberg die een deel van de beheerskosten op zich neemt!

Natuurpunt Kortenberg digitaal

Paul van Leest

We zijn nog bezig met de vernieuwing van onze website www.natuurpunt.be/Kortenberg. Maar de oude site is nog steeds operationeel. Verder hebben we een facebookpagina en maken we ook zo veel mogelijke reclame in de locale media.

Onze e-mail nieuwsbrief Natuur.flits Kortenberg, gebruiken we wanneer we iets op korte termijn willen melden of organiseren. Je kan je inschrijven via paul.vanleest@base.be.

Een kleurenversie van deze Kaardebol kan worden gedownload via

www.natuurpunt.be/Kortenberg.

Natuurbeheer als goed doel

Maarten Vandervelpen

Op 29 juni organiseerde L'Oreal haar 'Citizen day'. Op die dag ging het personeel een hele dag aan de slag voor een goed doel. Daarbij konden zij kiezen uit een heel gamma van activiteiten. L'Oreal had in haar zoektocht naar geschikte acties Natuurpunt niet vergeten. Er waren in het natuurgebied de Rotte Gaten in Meerbeek nog wel wat beheerwerken uit te voeren dus zijn wij op dit aanbod ingegaan.

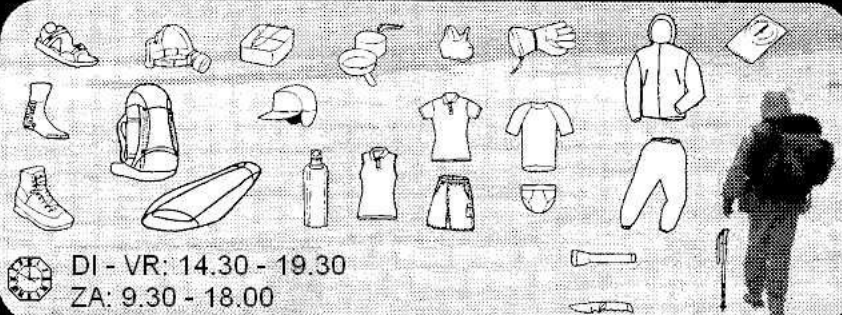
Omstreeks 9u ontvingen conservator Luc De Muylder en Maarten Vandervelpen de moedige werkers. Na wat uitleg te hebben gegeven over het gebied en het nut van het beheer gingen we met z'n allen aan de slag. In de namiddag hebben we nog een kleine wandeling doorheen het gebied gemaakt.

L'Oreal is al het zoveelste bedrijf uit de Brusselse regio dat op een leuke manier kennis maakt met onze natuurgebieden, vlakbij die drukke hoofdstad. Wij appreciëren het dan ook dat er ook vanuit Brussel aandacht is voor en belang wordt gehecht aan het groene natuur karakter van de omliggende rand. Dank aan L'Oreal en haar personeel voor de leuke dag!

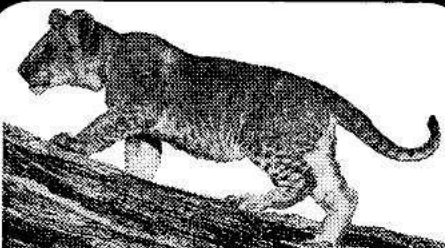
Advertentie

vrijetijdsleding stap- en reisuitrusting

strijkvrije, ademende en superlichte kledij / vederlichte reisuitrusting / sport-BH's / thermisch ondergoed / dans-, fitness- en regenkleding / rug- en slaapzakken / mutsen / fleecen / windstoppers / stapschoenen en -sandalen / wandelstokken / drinkflessen / klein praktisch materiaal / ...

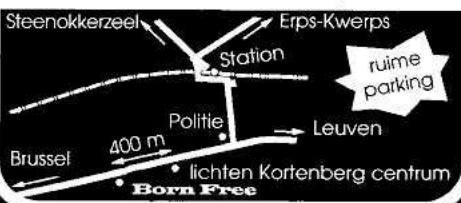

DI - VR: 14.30 - 19.30
ZA: 9.30 - 18.00

Born Free

Leuvensesteenweg 126
KORTENBERG tel.+ fax 02/759.63.93

Steenokkerzeel Erps-Kwerps
Station
ruime parking
Politte
Leuven
Brussel 400 m
lichten Kortenberg centrum
Born Free

Vergeet niet mee te vlinderen

Maarten Vandervelpen en Paul van Leest

Op 6 en 7 augustus organiseert Natuurpunt voor de vijfde maal een grote tuinvlindertelling. De vlinder is op verschillende manieren een nuttige en te koesteren insectensoort. Zo bestuiven zij bloemen als zij op zoek zijn naar nectar. De vlinder is ook een bron van voeding voor andere dieren. Zij hebben dus zeker een belangrijke rol in het ecosysteem. Daarnaast zijn vlinders ook waardevolle indicatoren van de kwaliteit van ons leefmilieu. Ze reageren immers snel op veranderingen. Als een soort verdwijnt, dan zegt dit meestal ook iets over de kwaliteit van de natuur. Daarom is het ook nuttig om cijfers over vlinders te verzamelen. Door mee te tellen met de tuinvlindertelling van Natuurpunt help je om veranderingen van de biodiversiteit in je buurt in kaart te brengen. Bovendien zijn vlinders gewoon ook mooi om naar te kijken; om die reden kan je natuurlijk ook al mee vlinderen.

Wil je meer weten? Surf dan naar www.natuurpunt.be/vlindermee. Daar kan je een handige brochure downloaden met foto's van de meest voorkomende vlinders en tips om je tuin vlindervriendelijk te maken.

Laatste nieuws:

Er zijn veel verschillende vlinders in het Silsombos te zien!

Ons bestuurslid Pieter Moysons rapporteert 15 soorten, waargenomen op 15 juli. Opvallend: het Boswitje (*Leptidea sinapis*).

Kijk eens op <http://dijleland.waarnemingen.be>.

PRUTS en TIJL KINDERANIMATIE

Tim Van Grinderbeek • Nieuwstraat 24 - 3071 Erps-Kwerps • 0474/666.347
info@prutsentijl.be • <http://www.prutsentijl.be> • tel./fax: 02/757.12.50

Pruts en Tijn kinderanimatie brengt actieve tot hyperactieve meespeelshows voor kinderen tussen 3 en 12 jaar. Gedurende de afgelopen 12 jaar werden er heel wat animatieformules uitgewerkt:

het springding • het pirateneiland • Wat een circus • het land van koning Pruts • Prurts' goochelcircus • Kinderdisco & playbackshow • Hoe Ha Hopsa show • ...

Je kan bij ons ook terecht voor het huren van coole en uitdagende springkastelen:

Voor alle info en prijzen: www.prutsentijl.be of 0474/666.347

Nacht van de Vleermuis

Maarten Vandervelpen

In Vlaanderen zwermen en overwinteren vleermuizen in fortén, ijskelders en bunkers. Maar wist je ook dat de meeste bij ons levende vleermuizen ook zeer nauw verbonden zijn met bossen? Tijdens deze vleervriendelijke activiteit zetten we de relatie tussen vleermuizen en bossen in de kijker!

Soorten zoals de rosse vleermuis, de bosvleermuis en de meeste Myotis-soorten (waaronder franjestaart, watervleermuis, baardvleermuis...) zoeken hun verblijfplaats in bossen en vormen daarbij (kraam)kolonies in holle bomen of achter loshangende schors. Als we dan nog weten dat bijna alle andere soorten gedurende een kortere of langere periode in bossen jagen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, grootoorvleermuizen...), dan mag het duidelijk zijn dat bossen voor vleermuizen van enorm belang zijn.

Begint het te kriebelen? Kom dan zeker naar de Europese Nacht van de Vleermuis op vrijdag 26 augustus in Everberg!

Programma

- 20u De voorstelling begint! Een kleurrijke film geeft een antwoord op al jouw netelige vragen over het leven van de vleermuis. Tijdens de voorstelling kan je genieten van een drankje en een hapje!
- 20u45 Volg de gids! Een vleermuizenkenner neemt je mee naar de ijskelder in het Warandebos waar verschillende vleermuizen hun slaappleats hebben. Gewapend met een batdetector neemt hij je mee op sleeptouw...in het donker!
- 22u30 Einde wandeling.

Inschrijven is niet nodig. Parkeren kan je nabij de parochiezaal.

PLAATS VAN AFSPRAAK: Parochiezaal Everberg, Annonciadenstraat 21, 3078 Everberg.

Contact: Maarten Vandervelpen, tel. 0478-545363
e-mail: maarten.vandervelpen@telenet.be

AGENDA

Vrijdag 26 augustus

Nacht van de Vleermuis. Presentatie en wandeling naar ijskelder. Start om 20 uur in Parochiezaal Everberg (Annonciadenstraat 21). Zie ook elders in dit blad.
Contact: Maarten Vandervelpen (0478 54 53 63)

Zondag 16 oktober

Paddenstoelenwandeling in het Warandebos (Week van het Bos). Start om 14 uur aan het Gemeenschapscentrum Colomba (Wijngaardstraat, Kortenberg)
Contact: Filip Fleurbaey (02 759 87 52)

Zondag 23 oktober

Dag van de Trage Wegen. Wandeling. Start om 14 uur aan de parkeerplaats van het station van Erps-Kwerps Everberg (Kerselaerenstraat).
Contact: Nadine Rogiers (02 759 27 62).

Zondag 20 november

Dag van de Natuur.
Werkdag in één van onze natuurgebieden in Kortenberg en Zaventem
Contact: Maarten Vandervelpen (0478 54 53 63)

Zondag 11 december

Bomenwandeling in het Hogenbos. Start om 14 uur aan het oude gemeentehuis van Everberg (Gemeentehuisstraat)
Contact : Christine Vicari en Aurora De Marrez (02 759 50 45)

Werkdagen in Silsombos

In Silsombos zijn er voor vrijwilligers ook in het najaar weer werkdagen. De precieze data en uur zijn nog te bepalen. Je kan al eens een kijkje nemen op de website www.silsombos.be

Gezien de aard van het terrein en de paden zijn de wandelingen niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens. De wandelingen zijn gratis voor leden. Voor niet-leden vragen wij een bijdrage van 1 euro per persoon (maximaal 2,50 euro per gezin).

vu. Maarten Vandervelpen, Edegemstraat 33/6, 3070 Kortenberg - 0478 54 53 63